

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

20.09.2019

Vår ref:

2019/3476

Deres dato:

20.02.og 03.07.2019

Deres ref:

19/2538-7

Troms fylkeskommune Næringsetaten
Postboks 6600 Langnes
9296 TROMSØ

Saksbehandler, innvalgstelefon

Per Kristian Krogstad, 77642225

Tillatelse etter forurensningsloven til sjøbasert anlegg for oppdrett av laks og ørret ved ny lokalitet Fellesholmen, Tromsø kommune - Arctic Offshore Farming AS

Fylkesmannen i Troms og Finnmark har gitt tillatelse etter forurensningsloven til et nytt sjøbasert anlegg for oppdrett av laks og ørret ved en lokalitet Fellesholmen i vest/nordvest av Vengsøya i Tromsø kommune med en maksimalt tillatt biomasse (MTB) på 5 990 tonn. For å overvåke resipienten har vi satt krav om en trendovervåking.

Vi viser til søknad fra Arctic Offshore Farming AS, datert 30. januar 2019, om tillatelse til etablering av et sjøbasert anlegg for produksjon av laks og ørret ved en ny oppdrettslokalitet Fellesholmen i Tromsø kommune.

Vi viser også til tilsagn fra Fiskeridirektoratet Kyst- og havbruksavdelingen, datert 8. mars 2018, om utviklingstillatelser for matfisk av laks, ørret og regnbueørret. Dette tilsagnet gjelder for inntil 5 990 tonn MTB, og med en varighet på 7 år fra tidspunkt for når tillatelse fra fylkeskommunen er gitt. Vi viser også til uttalelse til søknaden fra Tromsø kommune, oversendt i brev av 3. juli 2019.

Vedtak

Arctic Offshore Farming AS får tillatelse, i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forurensningsloven) §§ 11 og 16, til utslipp til vann og luft fra ny oppdrettslokalitet Fellesholmen i Tromsø kommune. Maksimal tillatt biomasse på lokaliteten er 5990 tonn. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegget.

Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder fra dagens dato. Vilkårene i vedlagte utslippstillatelse skal til enhver tid være oppfylt. Tillatelsen gis for en periode på 7 år fra tidspunktet det blir gitt tillatelse etter akvakulturloven.

Fylkesmannen varsler om vedtak om gebyr for behandling av søknaden på kr. 32 800,- med hjemmel i forurensningsloven § 39-4.

E-postadresse:
fmftpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Redegjørelse for saken

Arctic Offshore Farming AS søker om etablering av et anlegg for produksjon av laks og ørret på en ny oppdrettslokalitet Felleholmen. Virksomheten ønsker å teste ut et nytt driftskonsept og ny teknologi for værharde områder. Anlegget består av to halvt nedsenkbare merder med fôrflåte. Under normal drift er notposen senket ned og hvor toppen av posen er 10 meter under overflaten. På toppen av notposen er det et taknett/nottak som hindrer fisken i å bevege seg til overflaten under normal drift. Virksomheten oppgir at hensikten med å teste ut denne typen anlegg er å finne en løsning for å øke tilgjengelig areal for oppdrett i Norge, og samtidig unngå/reducere de negative effektene fra lakselus.

Tromsø kommune skriver i uttalelsen at anlegget er i samsvar med vedtatt arealbruk. Kommunen oppfordrer Fylkesmannen i Troms og Finnmark til å stille krav til at anlegget må utstyres med landstrøm som også muliggjør lading av hybride arbeidsbåter for å minimere utslippet av CO² fra produksjonen. Kommunen opplyser videre at de vil vurdere å påklage konsesjonsvedtaket dersom Fylkesmannen ikke følger opp denne oppfordringen.

Kunnskapsgrunnlaget for vedtaket

Sedimentundersøkelser og bunnfauna

Undersøkelser hvor anlegget skal plasseres, viser at bunnen består hovedsakelig av sand, men med noe innslag av silt og minst innslag av skjellsand.

B-undersøkelsen, viser god miljøtilstand (tilstand 1) i bunnsedimentet. Dette er som forventet siden det ikke har vært oppdrettsaktivitet i området tidligere, og det er heller ikke kjente kilder for organisk belastning utover naturlige tilførsler.

Forundersøkelsen (NS9410:2016) fra juni 2018 viser god tilstand i bunnmiljøet (bunndyrsanalyser) på alle stasjoner utenom stasjon FEL-1 som hadde tilstand meget god. Innholdet av karbon (nTOC) ble klassifisert til tilstand III (moderat) på alle stasjonene foruten stasjon FEL-6 som ble satt til tilstand IV (dårlig). Når det gjelder pH, Eh, kobber og sink fikk alle stasjonene beste tilstand.

Referansestasjonen (FEL-5) fikk beste tilstand for alle kjemiske parametere, når man ser bort fra TOC som ble satt til tilstand IV (dårlig). Bunndyrsanalysene viste tilstand God.

Strømforhold og vannutskiftning

Strømmålingene på spredningsdypet (63 meter) viser en hovedsakelig østlig retning for delanlegg i nord, og en øst-nordøstlig strømretning for anlegget i S. Gjennomsnittlig strømhastighet er respektive 7,8 cm/s og 7,1 cm/s.

Bunntopografi

Anlegget er planlagt plassert i eksponert område mot åpent hav nordvest for Store Felleholmen. Bunnen under anleggene er relativt flat med dybder rundt 115 meter. I vest og nord skråner bunnen mot dypere områder. Nærmeste annet oppdrettsanlegg er Småvær om lag 8 km mot nordøst.

Naturmangfold

For avgjørelse av søknad om utslippstillatelse, vil de naturverdier som kan påvirkes av forurensning i form av støy, lys og utslipp til vann være relevante.

Andre forhold

Når det gjelder oppfordringen fra Tromsø kommune om at Fylkesmannen må stille krav i tillatelsen til landstrøm, vil vi vise til at vi ikke har kunnskap om hvor nærmeste tilkoblingspunkt på land vil være.

Tromsø kommune har heller ikke diskutert hvor en eventuell tilkobling kan skje. Dersom man forutsetter at det vil være bebodde områder på Vengsøya som er nærmeste punkt, er avstanden i luftlinje om lag 12 km. Faktisk kabellengde vil trolig være betydelig lengre, avhengig av hvordan strømkabelen legges. Avstanden til Musvær er også om lag 12 km.

Fylkesmannens vurderinger

Forutsetninger for spredning og omsetning av utslippene

Forundersøkelsene (miljø) viser god miljøtilstand både under tenkt anleggsplassering og i overgangssonen. Målingene viser gode strømhastigheter i spredningsdypet. Dette er fordelaktig med tanke på spredning av utslippene, og hindre større ansamlinger av organisk materiale på et begrenset område, og som igjen vil kunne utfordre den naturlige renskapasiteten. Verdiene av totalt organisk karbon (TOC) viser imidlertid dårlig tilstand basert på denne parameteren. Dette har imidlertid ikke per i dag kommet til uttrykk i dårligere enn god miljøtilstand i bunndyrsamfunnet. Det er grunn til å gå ut fra at forhøyete TOC-verdier skyldes naturlige forhold, og ikke menneskelig påvirkning.

Oppfølgende undersøkelser etter at anlegget har vært driftet en tid, vil imidlertid kunne avsløre om driften som sådan påvirker bunndyrsamfunnet i negativ retning.

Kjemiske analyser (f. eks kobber og sink) viser beste tilstand i sedimentet. Også her vil oppfølgende undersøkelser si noe om utviklingen dersom det f. eks legges opp til bruk av kobberimpregnering.

Påvirkning fra/på annet biologisk naturmangfold

Når vi ser bort fra påvirkningen på bunnfaunaen under og i nærheten av oppdrettsanlegg, vil vi på generelt grunnlag få påpeke følgende når det gjelder den gjensidige påvirkningen mellom øvrig biologisk naturmangfold og oppdrettsanlegget.

Rømt oppdrettslaks kan ha stor genetisk påvirkning på ville laksebestander. Innkryssing av oppdrettslaks i ville bestander, er en direkte trussel mot bestandenes genetiske integritet. Det er videre dokumentert en klar sammenheng mellom intensiv oppdrettsproduksjon og smitte av lakselus på oppdrettet og vill laksefisk.

Oppdrettsanlegget utgjør en matkilde for enkelte arter av vilt. Dette kan føre til konflikt, og skade fisken i oppdrettsanlegget. De mest konfliktskapende artene er, foruten oter, også skarv, gråhegre og ulike måkearter. Oppdrettsanlegget kan også utgjøre en trussel, f. eks. mot dykkende fugl som kan sette seg fast og drukne.

Viltnemda/kommunen kan etter søknad gi fellingstillatelse for nevnte måkearter, toppskarv og storskarv utenom jakttiden, og for gråhegre. Naturmangfoldlovens § 18 bokstav b, gir hjemmel til felling vilt som gjør skade i bl.a. oppdrettsanlegg. Det er imidlertid en forutsetning for å innvilge skadefellingstillatelse at skade faktisk har skjedd, og at den skadelidte i rimelig utstrekning har prøvd andre tiltak for å motvirke skade.

Det kan være vanskelig å forebygge alle oterskader. Dette fordi de forebyggende tiltak som finnes i dag, ikke gir en fullgod beskyttelse. Vi vil imidlertid presisere at det er ulovlig å felle oter uten at Fylkesmannen har gitt fellingstillatelse. Overtredelser vil bli anmeldt. Vi gjør også oppmerksom på at oppdrettere ikke automatisk kan påregne fellingstillatelse for oter ved oterskader.

Vurdering av kunnskapsgrunnlaget

Søknaden er vedlagt dokumentasjon om miljøforholdene på lokaliteten, delvis fremskaffet av søker gjennom feltundersøkelse. Kravet til kunnskapsgrunnlaget vil som hovedregel være oppfylt dersom man har lagt til grunn tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Føre-var-prinsippet

Det vil alltid foreligge en viss grad av usikkerhet når det gjelder effekter av utslipp fra akvakulturanlegg. Føre-var-prinsippet tilsier at effektene må overvåkes, jf. nml § 9. Effekter av overgjødning er i stor grad antatt å være reversible, og risikoen kan ivaretas ved å fastsette grenseverdier for miljøtilstand, samtidig som det stilles vilkår om overvåkning. Dersom overvåkingen viser overtredelse av grenseverdiene vil tillatelsen kunne endres.

Samlet belastning jf. NML § 10

Lokaliteten ligger i vannforekomsten 0402000031-C. Den økologiske tilstanden er svært god. Det er en annen kjent oppdrettsvirksomhet i denne vannforekomsten, men Fylkesmannen regner det ikke som sannsynlig at etableringen vil føre til at tilstanden i vannforekomsten som helhet vil forringes til en dårligere miljøtilstand.

Når det gjelder oppfordringen fra Tromsø kommune om at Fylkesmannen må sette krav om landstrøm for oppdrettsanlegget ved Fellesholmen, har vi følgende kommentarer. Generelt skal virksomheten søke å redusere egne utslipp i størst mulig grad uten urimelige kostnader. Utslippene til luft fra dette anlegget, og da med tanke på CO² i denne sammenhengen, vil komme fra driften av förflåten. Tradisjonelt drives strømforsyningen på slike anlegg av generatorer som kan gå på olje (diesel) eller gass hvor det ikke er muligheter for strøm fra land.

Selv om det ideelt sett trolig ville ha vært best for miljøet med landstrøm, mener vi at et slikt krav vil være urimelig tyngende for virksomheten vurdert opp mot den miljømessige fordel en slikt krav ville ha. FoU-tillatelsen er videre også gitt kun for 7 år. Vi viser også til prinsippet om at forvaltningens myndighetsutøvelse skal følge prinsippet om forholdsmessighet mellom mål og middel. Vi finner derfor at vi ikke vil sette krav om etablering av landstrøm for oppdrettsanlegget ved Fellesholmen.

Kostnader ved miljøforringelse

Virksomheten må bære kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. forurensningsloven § 2 og nml § 11. Dette innebærer kostnader ved miljøovervåkning, men også tiltak ved økt forurensningsfare, og eventuelt erstatningsansvar, jf. forurensningslovens § 56.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Dette følger av forurensningsloven § 2 og nml § 12.

Konklusjon

Dokumentasjonen vedlagt søknaden sannsynliggjør at etableringen ved lokaliteten **Fellesholmen** kan skje uten at det oppstår uakseptabel forurensning. Virksomheten gis utslippstillatelse som omsøkt.

Erstatningsansvar

Utslippstillatelsen fritar ikke for erstatningsansvar for forurensningsskade etter forurensningsloven § 10 og kapittel 8.

Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Fylkesmannens arbeid ved vurdering av denne tillatelsen medfører innkreving av gebyr til statskassen, jf. § 39-3 i forskrift om begrensnings av forurensning (se www.lovdata.no). Vi viser til vårt varsel om gebyr i foreløpig svar av 18. juni 2019. Det kom ikke merknader til varselet. Vi vedtar derfor med dette et gebyr etter sats 6, kr 32 800,- jf. forurensningsforskriften § 39-3 og § 39-4. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Klageadgang mv.

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet i henhold til forvaltningsloven kapittel VI av sakens parter, eller andre med rettslig klageinteresse, innen 3 uker fra det tidspunktet underretning om dette vedtaket er kommet fram til vedkommende part. Klagen bør begrunnes og skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Dersom vedtaket blir påklaget, kan Fylkesmannen eller Miljødirektoratet bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er endelig avgjort, jmf. forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages jmf. forvaltningslovens § 2 bokstav b, jmf. § 28.

Vi ber om at vår referanse oppgis ved henvendelse til oss.

Med hilsen

Evy Jørgensen
ass. miljødirektør

Per Kristian Krogstad
leder for vannforvaltning- og
forurensningsseksjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Arctic Offshore Farming AS
Mattilsynet
Tromsø kommune

Postboks 2608
Felles postmottak Postboks 383
Postboks 6900

7414 TRONDHEIM
2381 BRUMUNDDAL
9299 TROMSØ